

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
שמני עצרת תשפ"ב

פנימיות

כ"ה אלול התשפ"א (#15050)

שאלה:

שאלה א - הרב כתב בתשובה שהמוחין וצלם זה השגת התחתון לעליון בציצום לעליון. האם כוונת הדברים שקבלת מוחין זה השגת התחתון לעליון בתפשטות לתחתון וציצום לעליון נמצא יחוד מצומצם ומופשט לנקודת האמצע שאינה נוטה לאחד משני הבחינות הכוללת שניהם עליון ותחתון בחינת מופשט ומצומצם בחינת מאציל ונאצל בחינת אמצע כולל שני קצוות וזה סוד הצלם (וזה א"א אלא ברצוא ושוב והרשימו הוא התעלות התחתון לעליון שהיה כלול בו ברצוא וכעת הוא שוב תחתון ביחס לעליון יותר ממנו ונשאר ממנו סימן של העליון ויש עוד הרבה להאריך בזה) שאלה ב - האם נעוץ תחילתו בסופן וכו אמור הספירות עיגולים או יושר כי ביושר קשה למצוא זאת בשונה מצורת העיגול

שאלה ג - כיצד עבודת היחודים נוגע לעיגולים

שאלה ד - האם זה נכון שהעיגול הוא בחינת כלל והקו בחינת פרט שלפי זה התכלית היא ליחד הקו בעיגול המקיף

שאלה ה - האור המקיף שחופף סביב הכלי הוא בחינת עיגול דהיינו היקף העיגול או שהוא שייך ליושר שאז קשה להבין מה הפירוש מקיף בקו ישר

שאלה ו - לא הבנתי מה החילוק בעומק בין נחש בריח לנחש עקלתון

שאלה ז - קשה להבין כיצד הבורא חשב כביכול לצייר הציור של הרע שוודאי המאציל תיכנן אותו מאחר ויש ציורים כולכך רעים ומחרידים א"כ כיצד הבורא שהוא תכלית הרחמים חשב כאלו ציורים(אולי בגלל שהרע הוא העדר ואין לו מציאות באמת והוא רק היכי תימצא שיהיה נגדו ציור של טוב אבל בחטא הקדמון הדמיון קיבל מציאות הרע ניתפס כרע ביחס שלו לגבי הטוב שאז יש ניגוד בניהם אבל שהוא נבדל מין הטוב אין בו שום בעיה

שאלה ח - מה היה עמדת הרוע לפני החטא הקדמון

שאלה ט - האם זה נכון שכול ציורי אלילי המכשפים אלו ציורים של אורות עליונים שהמדמה הקלוקל של העכום מצייר להם את ציור אורות אלו לרע דהיינו שנותן ללבוש המכסה מציאות בפני עצמו ולא שישמש כלי למאציל שיעביר דרכו השפע שהמדמה הוא לבוש אל השכל וזה פגם הלבושים הצואים שהאור מצטייר לקללה

שאלה י - האם יש אצילות דקליפה ואם כן מה עמדתו זכויותי שהרי זה מעל בחינת יש מאין שזה בריאה

שאלה יא - כתוב שכפה על ישראל הר כגיגית ובפורים קיבלו ישראל את התורה מתוך בחירה וקשה שהרי בפורים הם היו בתוך לחץ מגזרת המן ולכן פנו לבורא

שאלה יב - לשלמות יש צורה שהיא מצטריית בה במידה גבולית האם זה אומר שגם להעדר שהוא הכלי לשלמות יש ציור כי ההעדר פירושו העדר ציור/ מציאות

שאלה יג - האם יש אפשרות לפי המקורות לצאת מחוץ לרקיע המקיף את כדור הארץ שאלה יד - לא הבנתי מה הפירוש תמונה והשכלה

שאלה טו - לא הבנתי האם הבריאה התחילה להיבנות מין אבן השתייה או מהאדם קדמון שזה בנקודת ממרכז העשייה בסוף הדרגות וזה בתחילת הדרגות דהיינו מה הפירוש שעליה הושתת העולם

שאלה טז – אם כישוף הוא רוחני כיצד הוא נבדל מהקדושה שמהותה היא רוחניות מופשטת מין החומר

תודה רבה על התשובות החשובות קצרתי כדי לא להטריח את הרב.

תשובה:

- א. כן. כל ממוצע בעומק כולל את שניהם, וגבוה משניהם, כמ"ש הגר"א בריש ספ"י, ובריש ספד"צ, שבינונים בשורש למעלה מצדיקים ורשעים.
- ב. בעיגולים, ועי"ז נעשה "אור חוזר" ביושר, ובו נעוץ סופו בתחילתו, כי הכתר נעשה מלכות, והמלכות נעשית כתר. וזהו סופן בתחילתו, "כתר מלכות".
- ג. כל יחוד ע"ב - יושר, ס"ג - עיגול. וכן מ"ה - יושר, ב"ן - עיגול. והרי שבעומק כל יחוד, הוא יחוד יושר ועיגול.
- ד. כן. והיינו עיגול שמעליו כלל עליון, אור הסובב. עיגול שנעשה ע"י הקו כלל תחתון.
- ה. כמו שאבי"ע נחלק לאבי"ע דאבי"ע, וכל מדרגה נרנח"י דנרנח"י, כן יש יושר דיושר ויעגול דיושר, ועיגול דיושר הוא אור מקיף.
- ו. בריח - יושר, דרך אדם ישרה בעיניו. עקלתון - עיגול. בחינת רמאי שבא בעקלתון.
- ז. איך ברצונך להבין מחשבת הא"ס?
- ח. חוץ לאדם. כ"כ ר' חיים מואלז"ין.
- ט. כן.
- י. כן, נמצאת תחת אצילות דקדושה, ולא במקביל, כי באצילות לא יגורך רע, כ"כ הרמח"ל. והוא דבקות דקלקול בבחינת "דאדיק בה".
- יא. כופין אותו עד שיאמר רוצה אני, ונגלה הרוצה אני באהבה.
- יב. כן, החלל יש לו "צורה" עגולה.
- יג. כן, במחשבה, בנשמה, וכן כאשר הגוף מזדכך ונעשה אור.
- יד. אור וכלי. אור - השכלה. תמונה - כלי.
- טו. אבן השתיה יסוד, ויסוד של הקו הוא שורש א"ק, ככל תחתון שנולד מן הטיפה של העליון, וכמו שהרחיב בלשם רבות בבחינת "הטיפה הזרעית".
- טז. רוחניות דפירוד, סט"א תחילתו אחדות וסופו פירוד. ולכך "נפרד" מהקדושה, כי מהותו פירוד.

מהם הסוגים השונים של דביקות

ט"ו אלול התשפ"א (14745#)

שאלה:

מהם הסוגים השונים של דביקות

תשובה:

לעולם התכלית היא דבקות בקב"ה אלא שיש בה כמה גונים, וכולם נצרכים:

(א) דבקות באמונה פשוטה, ובחוש פשוט בהיות הא"ס ב"ה.

(ב) דבקות בשורש ההתגלות ע"י לבוש שהוא התוה"ק שנעשית חד עמו כביכול הוא ורצונו וחכמתו חד.

(ג) דבקות במדותיו ית"ש, מה הוא רחום אף אתה רחום וכו'.

(ד) מצד תכלית הגילוי לעשות לו דירה בתחתונים - קיום מצות בפועל, וזהו דבקות במקום התחתון. מצות - צותא אליו ית"ש, כנודע.

וכולם אינם אלא אופני דבקות.

דרכים בפנימיות התורה ועבודה

ט"ו אלול התשפ"א (14657#)

שאלה:

כבוד הרב לאי"ט,

א - כל ימי גדלתי בין חכמים שיש להם הערכה לענין הפנימיות, אבל ההלכה היתה נר לרגלם, ואם סותרים זו את זו (או שנראה כן לנו), בודאי הולכים עם הש"ע. בתקופה זו ראיתי כמה מן החכמים הפנימיים שהורו לעדתם לעשות ע"פ מה שנראה להם ע"פ הפנימיות (מסתמא כן כוונתם) אבל לכאורה שלא כהלכה, ולפעמים הכריחו הזמן שהמציאות היתה שלא כדבריהם וגרמו לכאורה אסונות ר"ל. דוקא דעת החכמים שפסקו ע"פ ההלכה נמצאו להיות צוקדים. הומה לבי לדעת פשר הדבר, ומה עלינו לעשות. מתחילה חשבתי שזה תלוי בחסידים וליטאים, אבל לא כן כל הביאור.

ב- הרב שיחי' השיב לשואל "כבר אמרו על חכמינו ששברו הברד בימי החורף הקרים על מנת לטבול, וכן יש קבלה מהבעש"ט הק, שטבילה אחת אינה מזיקה לבריאות". האם כוונת הרב שזה נכון להלכה?

יש"כ!

תשובה:

א. כנודע שנחלקו בדבר חכמים האם כאשר יש מחלוקת בין השו"ע לחכמי הקבלה בכלל או לאריז"ל, האם הולכים אחרי מרן השו"ע או אחרי האריז"ל. וכבר נשתברו על כך קולמוסים רבים, עד דורנו האחרון שהרחיבו בכך הגר"ע יוסף, ובנו הגר"י. לעומת שיטת האור לציון.

אולם אנו קבלנו דעת הגר"א שלעולם אין מחלוקת בין הקבלה לפשט, אלא או שלא הובן הקבלה או שלא הובן הפשט. ולכך כל הוראה אינה סותרת לא את הקבלה ולא את הפשט. ואם אינו מובן ניתן לברר כל דבר היכן מקורו בהלכה או בקבלה, ומדוע אינו סותר את הקבלה או את ההלכה.

ב. קבלה זו מקובלת למעשה כבר שנים רבות מימי הבעש"ט, ונהגו כך רבים למעשה, ועל כגון דא כבר אמרו (יבמות, עב, ע"א) והאידנא דדשו בה רבים, שומר פתאים ה'. ובמקומות רבים העתיקו כן הפוסקים, כגון בית יוסף (יו"ד, רסד, ד). דרכי משה (או"ח, סימן ג, סק"ג). פר"ח (או"ח, תסח, סק"ח). ועיין תרומת הדשן (חלק א, סימן ריא).

וכבר דנו הראשונים והאחרונים מתי אומרים כן. ועיין אחיעזר (ח"א, סימן כג). והדברים רחבים, וכבר נתבאר בתשובה אחרת בענין זה מתי אומרים כן ומתי לאו.

חלק אלוך ממעל

כ"ו אלול התשפ"א (14433#)

שאלה:

א. מה הכוונה שהאדם הוא חלק אלוך ממעל, האם זה כפשוטו,

ב. והאם זה נאמר רק לגבי ישראל ולא לאומות העולם, ואם כן מה ההבדל

תשובה:

לא מדובר על עצם היות אמיתתו, אלא על גילוי, גילוי אור א"ס. וכולם כלולים בו, אולם אצל ישראל זה בגילוי בשורש נשמתם, משא"כ אצל אה"ע.

שאלות בקבלה פנימיות # 1

ז' אלול התשפ"א (14349#)

שאלה:

שלום כבוד הרב,

יש לי שאלות בירור על נובלות חכמה ועוד כמה נקודות

1. לפי הרב שעשועו זו תנועה בין מצידו למצידו, אין גבול לגבול וזו התנועה בבריאה לפי מהר"י סרוג, מצד שני הרב אמר ששיטתו היא בסוד תוספת אבל אם לפי תפיסת השעשוע אין באמת גבול אז אין באמת תוספת (רק מצד התחתון יש תוספת אבל מצד התחתון אין שעשוע אלא רק ממבט עליון שאין באמת צמצום), הרב יכול להבהיר לי את העניין?

2. הרב אמר שלשיטתו זה תנועת שעשוע מא"ס לגבול ואז מא"ס לכתר ואז מא"ס לחכמה וכו', האם ההתשפטות ככה היא עד לעשייה ואז בסוף יש שעשוע מא"ס המוחלט למלכות של

עשייה או שבכל עולם יש שעשוע מהא"ס שבו כלומר בסוף יהיה שעשוע מא"ס דעשייה למלכות דעשייה (ואז מהצד הזה יוצא שבאותו עולם ביחס לא"ס המוחלט הצמצום הוא כן כפשוטו)
3. בחסידות מדובר על זה שצמצום לא כפשוטו ובגר"א כן כפשוטו האם זה אומר שהם סברו כמהר"י סרוג והגר"א לא? מצד שני יש כן דיבור על דירה בתחתונים (תכלית) ומצד שני זכור לי במעורפל שפעם הרב דיבר על זה שיש שייכות בדברי הגר"א למהר"י סרוג וכן בלשם מדבר על שעשוע, איך כל זה מסתדר נכון?

4. הרב אומר שעשוע זה שע שע נהורין פנים בפנים אבל לא פנים באחור, למה שעשוע זה לא פנים באחור הרי השעשוע הוא ממבט עליון שהגבול לא באמת גבול אך מצד הנברא זה כן גבול והוא באחור לתפיסת העליון? אולי חסר לי בכוונה של הרב במהות העניין של פנים לעומת אחור, אשמח להסבר

5. הרב אומר ששורש כל השינויים הוא בתורה אני מבין שמדובר על הכרה פנימית, אך עדיין אני מנסה להבין מה הצורה שזה מתיישב בעולם שנראה לנו בעיניים גשמיות, לדוגמא כל הטכנולוגיה החדשה שכביכול לא מדובר עליה בתורה מפורשות אז אני מבין שהתורה מתלבשת בה לדוגמא מעלית אז יש דיון לגבי שבת וכו' ואפשר לומר שה' הביא את המעלית בשביל ישראל אבל זה נתפס שקודם יש מעלית ואז התורה דנה בה אבל מה ההסתכלות/מבט שהתורה קדמה לעולם ולכן המעלית (או כל "חידוש" אחר בעולמות) שורשו בתורה, אשמח אם הרב יוכל להרחיב פה כפי יכולתו כדי להוריד לי את התפיסה הזו שכלית והכרתית נפשית ואנסה להתבונן בדברים ובעז"ה שאקבל לפחות ניצוץ.

6. באצילות יש אחדות פשוטה שהכלים והאור חד אז למה האר"י משייך גם את התחנון ונפילת אפיים (התייחסות לרע) בתפילה לעולם האצילות?

7. הרב אמר לי שכתר דעתיק (רדלא) מאיר את עצם ההויה אבל מצד שני יש עולמות גבוהים מרדל"א (א"ק, קו, אור א"ס, עצמות המאור, עצמות, הויה) אני מניח שעתיק שמאיר את ההויה הוא השתלשלות מההויה השורשית אז מה ההבדל בהארת הויה בין כתר דעתיק לבין א"ק לבין קו לבין אור א"ס, ברור לי שהם יותר דקים אבל מה החילוקים?

8. מה ההבדל בין אור הקו לבין אור א"ק צורת אדם? הקו הוא למעלה מצורת אדם ומקשר את הבריאה אך גם א"ק מקשר את כל הבריאה וכן לקו גם יש שייכות לבריאה (כי הוא בשביל הבריאה) (אז מה בעצם מגדיר את הקו כגבוה מא"ק? מה החילוק ביניהם? ומה זה אומר שהאור הוא למעלה מצורת אדם הרי גם תקווה הוא כוח בצורת אדם וגם קישור הבריאה צריך להיות בצורת אדם

9. הרב אמר שאור התקופה הוא רדלא והוא הגאולה אך מצד שני הרב אמר שמאיר אור הקו שלמעלה מצורת אדם האם זה אומר שעברנו כבר את הרדלא ואנחנו בקו?
10. הרב יכול לחדד לי את ההבדל בין אור א"ס ל10 ספירות הגנוזות, להבנתי בשניהם יש השגה רק השגת השלילה (בשונה מהויה), כלומר חסד שלא מושג וכן לשאר הספירות אבל מה זה אומר לגבי אור א"ס האם זה אומר שהכל כלול בו רק בצורה לא מושגת(ככה ראיתי שהרב מציין במילון של ערכי קבלה)? אבל אז בדקות ציינתי בתוכו גבול ולפי הבנתי באור א"ס בתחילה בכלל לא נראה גבול אפילו בצורה של התכללות.

11. האם בהכרת נפש גילוי אור א"ס זה אין עוד מלבדו כפשוטו?

12. יש תפיסת גילוי והעלם ותפיסת צמצום התפשטות האם בתהליך שאני עובר בהכרת נפש לתפיסת גילוי אז להסתכל על תפיסת ההתפשטות כדימיון? כלומר שבעולם הזה היא לא נכונה כי מסתכלים על ההויה ממבט אחר ואז היינו כחולמים או מצד שהרב אמר שהויה יכולה להתראות

בכמה פנים אז אני לעולם לא מאבד את התפיסה התחתונה אלא זה כמה התראויות של אותה הויה? אם כצד השני של התראויות בהויה אז כל התפיסה שלנו בעולם המעשה (עבירות, חומר, יש וכו') שנאמר עליו היינו כחולמים זאת אומרת שהיא כן תשאר רק שנקבל בנוסף תפיסה עמוקה יותר?

מה גדר החילוק בין תפיסות שהם התראויות של אותה הויה לבין תפיסות שהם דימיון ואינם מציאות אמיתית?

אודה לרב שאם רואה דברים שמוגדרים לא בדקדוק בהנחות שלי אז שיתקן אותי. תודה רבה על השקעת הזמן בתשובות!

תשובה:

א. יש באמת גבול, וב' הצדדים נכונים, גם יש גבול וגם אין. והשעשוע בין הגבול לבלתי בעל גבול, הוא שעשוע בין ב' צדדים אמיתיים לחלוטין. ובדקות האמת השלמה, כללות ההפכים, כללות אמיתת הדבר שיש בלתי בעל גבול ויש גבול, וזה גופא שורש השעשוע.

ב. גם וגם, שעשוע מא"ס הגמור, ושעשוע מא"ס בערכין.

ג. ראשית בשיטת הגר"א נשתברו קולמוסים רבים, מה דעתו, והאם תלמידו המובהק הגר"ח מואלז'ין נחלק על רבו.

בתורת חב"ד, וברור שינקו מתפיסת מהר"י סרוג. והם אמרו והרחיבו שהתכלית דירה בתחתונים. אולם אינו סותר, כי זהו גופא השעשוע כנ"ל אות א', ששני הצדדים אמת מוחלטת. ובעומק הדק, השעשוע הוא גופא תכליתו שיתגלה בתחתונים, וזהו דירה בתחתונים, גילוי השעשוע בתחתונים.

ד. כנ"ל אות א', השעשוע אינו ממבט של הבלתי בעל גבול שהגבול טעות, אלא שמצידו אין גבול וזה האמת, וכיצד מצדנו יש גבול וגם זה אמת מוחלטת. כפי הנראה חלק גדול מהשאלות והאי הבנה תולדות מהמבט שמצד הבלתי בעל גבול, הגבול אינו אמת. וזו אינה ההגדרה הנכונה.

ה. איך שייך לתפוס שקודם יש מעלית ואז התורה דנה בה, והרי אסתכל באורייתא וברא עלמא, והמעלית כלולה במחשבת התורה, וממנה נבראה! לולי התורה אין מעלית! מן התורה נשתלשה וממנה קיום חיותה!

ו. יחודי האצילות משפיעים לבי"ע. עיין בהרחבה ברמח"ל, אדיר במרום, פירוש מאמר ארימת ידי בצלותון.

ז. לכל עולם ועולם יש הויה לפי ערכו, וכתר דעתיק מאיר הויה לפי ערך אצילות. ומכיון ולמעלה כל הארה היא הארת הויה לפי ערך אותו עולם, לכך מאיר בכולם אור א"ס, ואמיתת הויתו.

ח. א"ק, שורש המקבלים. הקו, הממוצע בין בורא לנברא.

ט. הקו בוקע ונכנס לתוך א"ק. ולכך בחיצוניות מאיר עכישו רדל"א, כתר דעתיק. ובפנימיותו גנוז אור הקו, ואף הוא מאיר.

י. אור א"ס, יש בו "הכל", כדברי ר' עזריאל, שאם לא כן נמצא אתה מחסרו. וזו הגדרה חיוביות, אלא שאין לנו השגה איך וכיצד הכל כלול בו. הלשון "באור א"ס בתחילה כלל לא נראה גבול אפילו בצורה של התכללות", לא מובן, האור א"ס כולל "הכל".

יא. לא, כללות אין עוד מלבדו כפשוטו, שזה מצידו עם המצדנו, שיש נבראים.

יב. כהצד השני, כן כל התפיסות שנתגלו יתאחדו לגילוי אחד שיש בו כמה פנים. דמיון הוא כח שלא יצא לפועל. ואילו לא היה קיים בכח, לא היה שייך לדמיון אותו. כל מה שאפשר להעלות בדמיון מפני שנמצא בכח. לעומת כך תפיסות שהם התראות הם אלו שיצאו לפועל, או במעשה או בהשגת החכמה.

שאלות בקבלה פנימיות #2

ט"ו אלול התשפ"א (#14493)

שאלה:

שלום כבוד הרב,

המשך שאלה 14349

1. אחרי תשובת הרב שמצד המבט העליון גם הגבול הוא אמת גמורה אז אשמח שהרב יחדד לי את התפיסה כי אולי התערבבו לי תפיסות מתורת חב"ד עם התפיסה הנ"ל, יש דעת עליון שהעליון הוא יש והתחתון הוא אין ויש דעת תחתון שזה הפוך, כל אחד הוא צד מסוים והוא נכון אבל נכון רק בעולם שלו כלומר מצד המבט העליון אז התחתון הוא אין ובאמת אין גבול, עד פה הרב מסכים או יש מה לתקן בהבנה? כרגע אני עוד לא מדבר על אחדות דעת תחתון ועליון זה בשאלה הבאה.

2. יש את המבט המאחד שדעת עליון ותחתון אמת ואם כך אז השעשוע שאני מגיע מדעת עליון לדעת תחתון ומכיוון שאני מגיע מדעת עליון לתחתון אז אני מכיר שהגבול הוא גבול בעולמו (דגש על עולמו) אבל מצידי הוא לא באמת גבול, הרי זה כל עניין השעשוע שאבא משחק עם בנו במשחקים שלו אבל שהאבא יורד לבנו הוא מבין שזה הגבול של בנו והוא אמת לגבי בנו אבל לגבי האבא הוא לא גבול ולכן הוא יכול להשתעשע אחרת אם באמת הגבול של בנו הוא אמת גם כלפי האבא אז איך יכול להיות שעשוע? (*לא* דיברתי פה מצד מבט של הויה שכוללת גבול ובלי גבול אלא מצד מבט הבלי גבול שיוורד לגבול כי אני מדבר על שעשוע ולא על שורש השעשוע שכמו שהרב אמר הוא כללות הפכים). אם בכל מקרה הרב יגיד שעולם הבן הוא גבול והוא אמת גם כלפי האבא אז אשמח שהרב יחדד לי למה זה שעשוע אם הגבול הוא אמת כי איך שאני מבין שעשוע זה בגלל שאני מגיע לגבול ומכיר שהוא לא גבול כלפי אחרת יש צמצום ויש תכלית כי שאני נכנס לגדרי הגבול ואני מוגבל בגדריו.

3. מחילה מכבוד הרב אולי לא ניסחתי טוב את שאלתי אך שאלתי בדיוק על הנקודה הזו, אני מאמין שהכל בא מאסתכל באורייתא אבל זה מקיף אצלי, אני רוצה לקבל ניצוץ פנימי מאותה הכרה שכל השינויים בתורה, לכן אמרתי שבחוש הקטן אצלי זה נראה שיש תורה ואין שם שום יחס למעלית ומאיך חידשו משהו חדש פה בעולם וכביכול התורה באה ועוסקת בו, איזה שינוי קרה בתורה שהוביל לזה, ברור לי שמדובר בהכרה פנימית אבל אשמח שהרב יוריד לעולמי התחתון לפחות ניצוץ של הבנה (במשל או דעת/מבט מבורר יותר) איך כל השינויים בכל העולמות מושרשים בתורה, אשמח אם הרב יוכל להרחיב פה כפי יכולתו כדי להוריד אליי את התפיסה הזו שכלית והכרתית נפשית ולמה המבט החושי החומרי לא נכון ואנסה להתבונן בדברים ובעז"ה שאקבל לפחות ניצוץ. מאוד מאוד חשובה לי ההבנה בצורה של חיבור נפשי לדברים, זו נקודה

- שתעזור לי מאוד בעבודה הפנימית כדי להיות מחובר לשורש הנכון (ברור לי שבכלליות צריך עסק בתורה לשמה, קדושה חיבור לשורש וכו' אבל אשמח שהרב יוריד לי את הדברים לפי הכירותו איתו) לכן מאוד אודה לפירוט פה.
4. בקשר ללמה תחנן שייך לאצילות הרב כתב לי יחודי אצילות משפיעים על בי"ע, אני מבין שיש השפעה אבל איך זה עדיין נכנס לגדר עולם האצילות הרי באצילות אין רע וההשפעה היא ממילא בלי יחס לרע וכן ההשפעה היא גם חוצה מאצילות (מודה לא עיינתי במאמר שהרב שלח אותי אליו פשוט בגלל שכבר כתבתי בחזרה אז הגבתי רק לדברי הרב אם זה חסר אז שהרב יגיד לי ובעז"ה אעיון)
5. אולי זה יעמיס על הרב ואני אבין אבל בדיוק בשביל זה שאלתי את הרב מה ערך ההויה בעולמות מעל רדלא (אור א"ס, צמצום, קו, עיגול, א"ק) פשוט הרב הוא זה שבעיקר מדבר על זה ואני לא חושב שאוכל למצוא במקום אחר הסבר על זה
6. הרב יכול לפחות להסביר לי יותר מה ההבדל בין אור הרדלא או א"ק (חיצוניות) לאור הקו (פנימיות)? הבנתי לפי תשובת הרב שא"ק זו הויה שורש הנבראים אבל מה זה אומר הויה של ממוצע בין בורא לנברא? האם הכוונה שזה עצמות/העדר ביטול הנברא? אשמח שהרב יחדד כי עצמות זה עוד לפני גילוי ראשון שהוא אור א"ס.
7. הרב אמר לי שהכל כלול בא"ס אם כך הכוונה ברבותינו שבאור א"ס לא נראה הגבול (ולכן היה צריך צמצום) היא שבאמת יש בו גבול רק לא מובן לנו איך?
8. אם אור א"ס בנפש זה מצידו ומצידנו הכל כלול אז מה זה דעת עליון שיש בעצם רק בלי גבול והיש הוא אין? כלומר לאיזה עולם/מדרגה זה שייך?
9. לראות שהבנתי את הרב, אין עוד מלבדו, אור א"ס זה מצידו ומצידנו ולא ידע איך, האם זה בעצם אור וחושך המשמשים בערבובייה ואם לא מה ההבדל?
10. מה ההבדל בין עונג לשעשוע (אם שניהם זו תנועה של הלוך ושוב)? אם גם תענוג עליון זה חיבור של הגבול לבלתי גבול וההפך אז זה כמו שעשוע אם כן מה ההבדל.
11. אם איחוד משיחים הוא לקלוט שכל התוספת כלולה בהויה אז מה זה אומר רק משיח בן דוד? הרי לא יכול להיות שזה הויה בלי השינויים כי הכל ממנה
12. הבנתי מהרב שאי אפשר לגעת ברצון אלא רק דרך חכמה ומידות או דרך הדעת, האם דרך הדעת הכוונה שמגיע להויה עליונה/פנימית יותר וממנה מאיר לרצון וכך משנה אותו או שיכול להיות מדובר גם על דעת שמחבר לאמונה/תענוג (כרגע אני עוד לא קולט בנפש איך בכלל דעת יכולה להתחבר רק לתענוג)? והאם מהצד התחתון (שינוי ע"י חכמה ומידות) שהרב מדבר על שינוי/ביטול רצון הכוונה על נגיעה בחכמה/מידות כך ששינוי הלבוש משפיע על המולבש אבל באמת אי אפשר לגעת ברצון בלבד?
13. בנוגע לצורה נכונה ללימוד הקבלה, שאני לומד קבלה אבל מרגיש שזה שונה מעיון בגמרא שהדברים מוחשיים וכן בחסידות שהשמות (ספירות, עולמות וכו') מקבלים התייחסות נפשית, אני מבין שבלימוד הקבלה אפשר להיות ברצון ושוב (דבקות ועיון) אבל איך בדיוק לעסוק כדי שהעסק בקבלה יהיה חושי ולא סתם תפיסה שכלית אנושית שיכלו להגיד לי במקום ע"ב -> צ"ג ומבחינתי אלו רק סימנים, כרגע אני עוד לא במקום של למפות בין ההתייחסויות הנפשיות בחסידות לבין השמות בקבלה אז האם הרב יכול להדריך אותי בשלבים איך כן ללמוד את הדברים שלא יהיו כהגדרות/סימנים בעלמא ויהיה חיבור לדברים ואז אני מניח שבסוף הוא שכל הלימוד נחוה בנפש מהמיפוי בין המושגים לנפש.
14. שאלה כללית אחרת למה לא כל מושגי חז"ל משתלשלים לעולם התחתון לדוגמא שהרב ציין

שהזוהר מדבר על 7 ארצות אין הכוונה שמתחת לאדמה יש 7 ארצות אלא אלו רק מושגים רוחניים וכן עוד אגדות בחז"ל שכידוע מדברים בעליונים אבל לא שייכים לתחתונים, הרי בסוף לכל דבר יש שורש וענף עד למטה וכן מצד זה שהכל זה מבטים שונים על אותה הויה וצריך להיות גם מבט תחתון פיזי גשמי.

תודה רבה מאוד מאוד על ההכוונה והמבט הנכון על הדברים!

תשובה:

- א. אין, אין הכוונה אינו, אלא שכח הבלתי בעל גבול גובר על הגבול כמ"ש הרמח"ל בקל"ח פתחי חכמה, פתח כד.
- ב. שעשוע בין ב' תפיסות אמתיות "הפוכות", זהו עומק השעשוע, לא ח"ו שעשוע בצד תחתון שאינו אמת. עצם התנועה בין ב' צדדים הפוכים מוחלטים שכל אחד אמת לאמיתו, זהו שעשוע.
- ג. התורה אותיות, ויש בה אופני צירופי אותיות באופנים שונים. או כדברי הרמב"ן בתחילת התורה, שתחילה הייתה כתובה כולה ברציפות, ויש אופנים לחלק התורה לתיבות באופנים שונים, ובעיקר ע"י מילוי האותיות, שיש מילוי אותיות עד אין סוף, וכאשר משתנה המילוי, כך משתנה בעולם. וכל השינויים שבעולם שורש השינוי מילויי האותיות, ואין לך שינוי בעוה"ז שאינו מושרש בשינוי האותיות.
- ד. הרע בשורש הוא טוב, ונקרא רע מלשון רע, רעוע, וזהו בענפים בבי"ע, אולם באצילות נקרא רע מלשון "רעך", רעות. ובאצילות זהו יחוד במדרגת רעות, ולתתא משתלשל ומאיר למקום הרע. והבן שיש אחד ויש רעך, ורעך אינו מאוחד כאחד, והוא שורש דשורש לרע.
- ה. כל עולם יש לו מהות עצמית ויש לו י"ס פרטיות, וכתר שבו הוא הויתו.
- ו. נצרך להגדיר כל עולם מהו מהותו ולפ"ז מהו הויתו. וא"כ השאלה מה המהות של רדל"א, כללות ההפכים. א"ק - צורה של אחד. קו - מלעילא לתתא, המשכה מתמדת שווה. מתתא לעילא, תקוה. אור א"ס - כללות הכל.
- ז. כנ"ל אות א', בדברי הקל"ח פתחי חכמה, פתח כד, שכתב מפורש יש בו גבול. רק הבלתי בעל גבול גובר עליו, עיי"ש. ועיין מילון ערכים בקבלה - ערך עשר ספירות הגנוזות במאצילן. יודפס אי"ה בעלון בשבועות הקרובים.
- ח. דעת עליון הוא באור א"ס.
- ט. כנ"ל הבלתי בעל גבול שולט על הגבול, ולכך אין הגדרתו משמשים בערבוביא.
- י. שעשוע, ב' פנים שעה, תנועה בין פנים לפנים בדייקא. ענג, תנועה בין מדרגות, ואפשר אף בין פנים ואחור.
- יא. משיח בן יוסף - תוספת. בן דוד - הויה. משה חיבור שני התפיסות יחדיו. יש את התוספת קודם הצמצום שהגבלתי בעל גבול שלט על הגבול. וזהו משיח בן דוד. ויש את התוספת אחר הצמצום לכוללה עם הבלתי בעל גבול, וזהו משה.
- יב. מדובר על דעת שמחבר לאמונה ותענוג, ואזי דבק בכתר, ששם ההויה. כן.

יג. יש ללמוד ולהבין כל מדרגה, ואזי לחפש היכן היא נמצאת בנפש הפרטית, ואזי להבינה מתוך עצמי, בבחינת מבשרי אחזה אלוה.

יד. כי העולם רחב למעלה וצר למטה, בסוד הצמצום, ותמצית העליון משתלשל למטה כמ"ש הלשם, כדוגמת טיפת הזרע שהוא תמצית העליון, אולם לא העליון בפועל.

באיזה גיל ילדים צריכים להתחיל להתמקד בפנימיוס

ז' אלול התשפ"א (14321#)

שאלה:

ברור שחשוב מאוד ללמד ילדים על מושג הפנימיוס והתחברות לעולמם הפנימי. אבל באיזה גיל מתאים להתחיל לחשוף ילדים לאופן שבו מסביר הרב שליט"א בתחילת נפש החיים: שכל השינויים שאדם מרגיש צריכים להבחין בהם ולהכירם כחלק מצלם אלוקים שלהם? זה נראה די אינטנסיבי ואולי לא ישים עד גיל מסוים. תודה ותזכו למיצות

תשובה:

נושא הפנימיות צריך שיהא טבעי לנושא בתוך הבית, באופן פשוט. כמו שמדברים על הצורך לאכול, לישון, ולהתלבש, וכו', וכן על נושאים רוחניים, כתורה, תפלה, כבוד אב ואם, ועוד, כן נושא הפנימיות הוא נושא שמדברים עליו בפשיטות ממש כשאר הנושאים. זהו בכלל. ובפרט, מגיל מופלא הסמוך לאיש, ראוי להסביר יותר ויותר באופן בנוי על נושאים פנימיים, הסברים קצרים זעיר פה זעיר שם, באופן שמושגי תפיסת ההסתכלות של העולם הפנימי יהא חלק של גירסא דינקותא.

ודבר זה חשוב מאוד מאוד מאוד!

קרבת ה'

שאלה:

שלום כבוד הרב, המשך 13833

סליחה מכבוד הרב אך הרב לא ממש ענה לי על השאלה, שאלה זו ממש קשה לי והיא ממש שאלה של פשט להבין את הקב"ה, הרב אמר בשיעורים הרבה שהתכלית זה להגיע להכרת הבורא ויש דברים ממש בלתי מובנים סליחה על האריכות אבל אשמח אם הרב יכתוב לי תשובה שתתיישב על הלב ונגי על ידה להכרת בוראנו

אני אעתיק את השאלה בקיצור וארחיב עוד

שלום כבוד הרב, מה מונע מתפילות להתקבל והכוונה לתפילות של סייעתא דשמיא ברוחניות? ובכללי ההרגשה שהאדם פונה לקב"ה ומרגיש שכביכול אין קשר והרי רצונו יתברך להשפיע טוב ופרט לעזור לבניו לקיים את המצוות בשלימות וללמוד תורה ולגדול וכו' איך בונים קשר עם הקב"ה כך? הרב מלמד בספר בלבבי שכל החיים בנויים על הקשר עם הקב"ה זה נראה כאילו שמי שיש לו זכות אבות או הורים שמתפללים עליו או סבא וסבתא וכו' אז באמת יכול ולהתקדם ומי שאין לו את זה אז.. במקום שהקב"ה ימשוך את האדם אליו ויקרב אותו אליו וייסע לו וידריך

אותו וכו' החיים ממשיכים רגיל כאילו שהאדם נעזב לחיי המקרה אני באמת מחפש תשובה אמיתית כי יש רבנים שאתה אומר להם דברים כאלו בסגנון אז אומרים תשובות שלא עונות על השאלה אלא אומרים לך אתה בריא אתה הולך נושם וכו' ראשית זו תשובת מתחמקת שנית איך בונים קשר עם הקב"ה שהמצב הוא סטטי ברכה אותיות ב ר כ ולא שהמצב עומד אדם מדבר עם מלכו של עולם שלוש פעמים ביום ובפועל זה יותר, דברים פשוט לא זים מה שהיה הוא שיהיה מה שהיה אתמול ושלשום יהיה גם מחר וכו' וכך החיים ממשיכים להבדיל אם לאדם היה קשר עם מלך בשר ודם שלוש פעמים ביום חייו היו אחרים ובעומק היה לו קשר עם המלך ולא רק שיהיה מדבר אל המלך תודה רבה, סליחה על האריכות תשובה:

יצירת קשר עם הקב"ה הוא יסוד ומהות כל החיים. הצורה הנכונה מלבד קיום מצוות, תלמוד תורה, תיקון מידות ועוד, הוא להרגיל את הנפש לדבר עם הקב"ה לאורך כל היממה מידי פעם. צורה זו נתבארה בחלק הראשון של בלבבי חלק ה'. אדם שיתמיד בכך עם כנות פנימית ואמונה, לאט לאט בס"ד יחוש יותר ויותר את הקב"ה. בנוסף לכך, ככל שהאדם רגוע יותר ושקט יותר נפשית, יותר קרוב שדיבור עם הקב"ה יפתח את לבבו. נצרך אמונה שהקב"ה נותן לאדם את מה שהוא צריך, ומתי שהוא צריך, ובאופן שהוא צריך. כל החסרונות שחסר לאדם, תכליתם אחת, כלים שעל ידם האדם יתקשר יותר ויותר לקב"ה. יש והאדם נקשר לקב"ה ע"י מה שיש לו, ויש והאדם נקשר יותר ע"י שחסר לו. אין בכוחנו להבין כל ופרט ופרט מדוע חסר עתה, ולמה לקח כך וכך זמן בדיוק להשלמתו. אולם בכללות על ידי החסר האדם נקשר לקב"ה, הן ע"י אימוץ בתפלה, וע"י אמונה, ועוד.

1. מה שהרב ענה זו תשובה נכונה לגבי חסרונות בגשמיות כל מיני יסורים וקשיים שקשורים לעולם הזה עולם החומר שקשיים אלו מרוממים את האדם אבל לא מרחקים אותו מהבורא ולא יורד בדרגתו הרוחנית אל אדרבא בבד בבד עם החסרון והקושי הוא עמל בתורה ויותר מתקרב לקב"ה וזה חסרון לא אמיתי כביכול אלא זמני חולף אבל אני שאלתי על דברים ברוחניות שזה ודאי דבר לא טוב הרי אדם שרחוק מהקב"ה ומהתורה זה ודאי רע וזה ודאי דבר שאדם צריך לו זה החיים האמתיים אדם שאין לו הבנה ומבקש הבנה בדברי תורה זה ודאי לא טוב או שיש הבנה קצת ורוצה יותר או שמבקש חברותא או רב וכו' וכו' ובכללי סיעתא דשמיא כי התורה היא היא המרוממת את האדם ומקרבת אותו אל קונו ומזככת אותו ומנקה אותו מהחטאים ועוד ועוד כמו שהאריכו רבותינו אז זה חסרון לא טוב, עוד אפשר להאריך הרבה על ההבדלים בין אדם שזוכה להיות חלק מיושבי בית המדרש ולעמול בעיון לאחד שלא, שלפעמים יכול להשפיע על עוד דברים אפילו על קיום המצוות כראוי על מקום עבודתו עוד ועוד כמו שרואים בחוש, ולא מובן מדוע הקב"ה לא מקבל תפילות של הרבה מבניו שמבקשים על כך מבקשים סיעתא דשמיא כל אחד לפי מה שהוא רבות זה קושיא ממש גדולה שהיא ממש פשט ועוד הקב"ה הוא עצמו מצווה על כך ורוצה בזה יותר מבניו עצמם ויודע עד כמה טוב אם אור התורה יאיר בקרבם ובמיוחד בדור זה שהדרך היחידה באמת להיות בן תורה אמתי זה להיות חלק מיושבי בית המדרש ולעסוק בתורה בהתמדה עם חיבור לקב"ה ופשוט רואים בדור זה הרבה אנשים או שעצובים ומדוכאים מחמת כך או שיורדים ברוחניות או משהו אחר וכו' וכו' כל אחד לפי ענינו ולא מובן מדוע זה כך??

2. אני מסכים שחסרון לאורך זמן מסויים יכול לגרום לקשר ולקרבת ה' אך אם זה כבר יותר מידי אז להיפך זה מחליש את הקשר ומרחיק את האדם מהקב"ה (תלוי כל מקרה לגופו מה החסרון ומה הזמן שעובר ולמי וכמה התפלל אבל באופן כללי)

3.מה הרב כתב שהצורה נכונה של החיים זה התפילה לקב"ה והדיבור עימו לאורך היום וכו' זה נכון עם זה דו צדדי כביכול ולא חד צדדי סתם לדבר עם הקב"ה הרבה בלי בפועל תפילות מתקבלות לא יוצר שום קשר אלא להיפך, בהתחלה הייתי מתפלל המון לה' אבל לאורך זמן רב אדם עוצר להתבוננות ומסתכל האם באמת נעשו שינויים האם התפילות התקבלו האם הקב"ה מדבר איתי אולי בדורות עברו זה עבד או ליחידים ממש בדורנו אבל היום לא לכאורה.

תשובה:

א. גם חסרונות ברוחניות הן לטובת האדם, שע"י חסרונות אלו הוא יתעלה לבסוף יותר ברוחניות, וכמ"ש רבותינו, יתרון האור מן החושך, שהאור הבא מתוך החושך, הן חושך גשמי, והן חושך רוחני, האור שבא אחריו, הוא אור גדול יותר מן האור שהיה מגיע תחילה לפני החושך. ואלו כל הקשיים ברוחניות שהם בבחינת חושך, הם הכלים שדרכם ישיג האור הרוחני הגדול יותר שלא היה משיגו לולי היה עמל לסלק החושך הרוחני.

תתבונן היטב בדברים, ותקבל מבט שונה ואמיתי יותר מהמבט שעתה אתה מביט על המציאות הרוחנית. עליך לקנות מבט של יתרון האור מן החושך דייקא.

זאת ועוד. בכללות כתב הרמח"ל בדרך ה' ובדעת תבונות ב' טעמים שנצרך עמל ונסיונות. א. כי אין הטוב נקנה לאדם אלא ע"י קושי וניסיון ולא ע"י מתנה. ב. שלא יהא נהמא דכיסופא, בושה, כי המקבל מתנה בוש מן הנותן. ולכך נצרך עמל.

ב. זה יותר מדי זמן "לפי הבנתך", אולם לפי מחשבת האין סוף ב"ה, זהו בדיוק שיעור הזמן הנצרך. ועל האדם להאמין שכל זה לטובתו. וכבר אמרו חז"ל יש תפלה שנענית מיד, וכו', ויש תפלה שנענית לאחר עשרים שנה, וכל זה לטובתו הרוחנית של האדם.

ג. התכלית של התפלה אינה בעיקר שתתקבל התפלה, אלא יצירת קשר איתו, ולכך אין העיקר "לבקש" שיתן לי כך וכך וכך, אלא העיקר לדבר עמו, כגון להודות, לספר לו מה עובר עליך, וגם לבקש.

נצרך שינוי תפיסתי, שינוי מחשבתי, לראות את הדברים ממבט שונה ועמוק יותר.

לסייד בעולם הפנימי

ל' אב התשפ"א (14155#)

שאלה:

שלום ותודה רבה לרבנו שליט"א
אני התלמיד ששאל על הצורה הפנימי המורגשת בעולם הפנימי.
את הנקודה הבאה קשה לתאר- איך אפשר לסייד בעולם הפנימי, אולי מילה טובה יותר ל"הרפתקה" בעולם הפנימי?
דוגמא בעולם החיצוני, ילד רואה יער ורוצה לחקור, להסתכל מתחת לסלעים, להתיז בנחל, לרוץ בדשא, לטפס על עץ, הרפתקה!
ברוך השם, אני מרגיש את עולמי הפנימי כמעט כל יום, ויש לי רצון עז לחקור אותו, לטייל בו ממקום למקום, "לראות" את המראות השונים- איך עושים זאת?

קשה מאוד לתאר את הכמיהה הפנימית הזו, אך בטוח שהרב שליט"א יבין. אני חושב שזהו רצון פנימי אמיתי של הנשמה, ולא של בזבוז זמן וחיפוש אחר פנטזיות. אני לא יכול להודות לרב שליט"א מספיק, אין לי אף אחד אחר שיכול להבין את העניינים האלה כמו הרב שליט"א.

תשובה:

נצרך ללמוד את צורתנו של העולם הפנימי, כלליו, חלקיו, ופרטיו. כאדם הלומד להכיר מקום חדש, את הכניסה הראשית, את הרחובות, את החנויות, את קיצורי הדרך, ועוד. לצורך כך נמסרו כל חלקי סדרת דע את...

ניצד יתכן אם כן שהרב מוסר שיעורים ב'מורה נבוכים'

ל' אב התשפ"א (14153#)

שאלה:

שלום

רציתי לשאול, הרב בונה הרבה על ספרי חסידות ואף על ר' נחמן, כיצד יתכן אם כן שהרב מוסר שיעורים ב'מורה נבוכים' שמקובל כיום בעמ"י לא ללומדו, וכ"ש שחסידות ור' נחמן אחזו מאמונה פשוטה ללא חקירות? ויש מגדולי החסידות שאמרו שפני הלומדו משתנה לרע ומאבד צלם אנוש?

תשובה:

אינני בונה רק על ספרי חסידות, אלא גם על ספרי חסידות. וביתר דיוק על ספרי כל חכמי הדורות. ובחלקם הכבד השתמשנו רבות במורה נבוכים. ואציין מעט מזעיר.

מהר"ל - גור אריה, בראשית, א, כו. נצח ישראל, פרק מ. באר הגולה, באר ו', ועוד.

רמח"ל - דעת תבונות, אות ק"מ, ועוד.

של"ה הק' - תורה אור, תרומה, חקת, ועוד הרבה מקומות.

הרמ"א - בספרו מחיר יין על אסתר, פ"א, פסוק ז, ועוד מקומות שם.

יערות דבש - חלק א', דרוש ו', ודרוש ט"ז, ועוד.

אור יחזקאל - מכתבים, מכתב שכ"ח, ועוד.

שאלות בתורת הרב

ל' אב התשפ"א (14152#)

שאלה:

שלום רב,

יישר כח על השיעורים הנפלאים המתווים דרך בעבודתו יתברך!

רציתי לשאול:

- 1- הרב נוקט בפשטות בשיעורים ובספרים שהשגחה פרטית היא על כל דבר הכי קטן ושולי בבריאה, זהו דבר מוסכם? זכורני שראיתי ב"חינוך" שאמונה זו היא של טיפשים וכו'?
- 2- בליקו"מ תורה ב' מביא שאין אנו יודעים להעלות איברי התפילה למקומם ולכן צריך להתקשר לצדיק שבדור שיעלה התפילה למקומה, וצ"ב, שהרי לא שמענו על עניין זה קודם ר' נחמן, וכיצד עלו התפילות למקומם קודם תורה זו בליקו"מ? וכי היו מתקשרים לצדיק שבדור פעם? זהו חידוש של ליקו"מ?
- 3- זכורני שבעבר ראיתי שיש מחלוקות בגדרי יראת שמים והדרך אליהם, ספר הברית, מסילת ישרים, רמב"ם וכו', על פי איזה שיטה הרב מדבר ב"בלבבי משכן אבנה"? ומדוע הרב הכריע כשיטה זו? ומה הפשט בדברי ליקו"מ זו שיראה אי אפשר לקבל כי אם ע"י צדיקי הדור, לכאורה ישנם עוד דרכים, והר בפירוש לא הולך עם דרך זו אלא עם דרך של דיבור עם ה' וכו'?
- 4- הרב הביא מהגר"א שבמקום שתורה אינה כראוי צריך סמי מרפא אחרים שזה העצות שבספה"ק, היכן נמצא הגר"א הזה?
- 5- אני מאוד אוהב את סדרת "דע את" ומאוד הועיל לי, אך שאני לומד למשל 'פלא יועץ' אני מקבל תמונה שהיהדות ועבודת ה' זה משהו מאוד פשוט וללא "מהלכים" ושאין מה "ללמוד" כדי לדעת כיצד לעבוד וכו', ואולי זו כוונת ר' נחמן שבעבודת ה' אין צריך חכמות כלל אף לא של עבודת ה', אין זה דבר חדש כל עניין זה של הרב?

בברכה

תשובה:

- א. נחלקו בכך רבותינו. אולם זו הכרעת חכמי האמת, ובפרט כך השריש הבעש"ט הק'.
- ב. ע"י דיבור פשוט כדבר איש אל רעהו, כלשון הרמח"ל במסילת ישרים. התמימות והפשיטות מעלה הכל.
- ג. בלבבי משכן אבנה מורכב מחלקים רבים. ויש בו צירוף של כמה דרכים. כל הדרכים אמת. אין זו הכרעה אלא חיבור וצירוף הדרכים, אחדותם.
- ד. כל חכם מדבר לפי שורשו. ור"נ מברסלב דיבר לפי שורשו.
- ה. קול אליהו על אגדות הש"ס, ב"ב, נח, ע"ב. ומעלות התורה לאחי הגר"א, בשמו.
- ה. וכי בתורת ר"נ מברסלב אין מהלכים בעבודה?

אולי כבר הגיע הזמן של חזרת הנבואה

ל' אב התשפ"א (#14067)

שאלה:

לגבי שאלה #13829 הרי מאז הרב קוק עבר כבר מאה שנה, ועכשיו אנחנו כבר הרבה יותר קרובים לגאולה, אז אולי כבר הגיע הזמן של חזרת הנבואה?

תשובה:

הלואי!!!

גוף ונשמה

כ"ה אב התשפ"א (13933#)

שאלה:

האם אפשר לעשות שלום בית בין הגוף לנשמה, ואם כן האם לגמרי

תשובה:

כן, אולם שלמותו ייעשה רק בסוף האלף העשירי, ועתה הוא תהליך ארוך כל ימות עולם לעשות שלום בית זה. עיין בהרחבה בספר דעת תבונות לרמח"ל שביאר מלך זה בהרחבה.

שני כוחות בעבודת ה'

ט"ו תמוז התשפ"א (13426#)

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א

בשיעור שנתבאר ההבדל בין תאוה לאהבה נאמר שיש שני כוחות בעבודת ה', האחד מה שיש באדם תשוקה עזה להוסיף דעת ות"ח אין להם מנוחה ועליהם נאמר "יילכו מחיל אל חיל". והכח השני הוא מה שהאדם מתענג בעצם חיותו ונהנה ממציאות קיומו. ועוד נאמר דמי שיש בו את התשוקה העזה להוסיף דעת ואין בו תענוג בעצם ההיות חייו אינם חיים. ומי דיש בו שמחה בחלקו ואין בו תשוקה להוסיף עוד, לא בשם שמחה יקרא אלא הוללות.

ועכשיו נבוא לענייני הפרטי. כבר כמה שנים שתשוקה עזה מקיפה את נפשי ומודעות גדולה שוכנת בקרבי. כך שרוב ימי מלאים בהרגשת מחויבות חזקה ודאגה גדולה לעתידי הרוחני, איני יודע מה מקור תכונה זו שאינה מצויה אצל רובם המוחלט של בני גילי, האם זהו טבע שטבע הבורא בנפשי בעת לידתי שנתן לי לב מרגיש ואוזן שומעת להעריך ולחבב דברי החכמים והגדולים בעמינו הקדוש, או שמא החינוך הביקורתי והבלתי מתפשר שקבלתי בביתי, או שמא המושגים הרבים שאותם למדתי ושמעתי, ונראה לי שיד שלושתם במעל הזה. וקורא אני אותו מעל, משום שחוששני שחוסר היציבות בעבודת ה' המאפיינת את רוב ימי והעליות והירידות ופחדות שהנני חווה, נגרמות עקב כך שאיני נותן משקל לשום דבר שאינו עומד בדרישותי השכליות והרגשות הלב המפעפעות בתוכי. וגם אם מצליח אני לתת חשיבות מה לדבר מסוים עדיין היא אינה מספקת מכיוון שהיא רחוקה מאוד מבעד הרוחני המושכל והמורגש אצלי. וכן בענייני קדושה חווה אני עליות וירידות קשות (ב"ה אין לי קשר עם מכשירים שאין דעת המקום נוחה מהם) ואיני יודע אם הם הגורם לחוסר היציבות או שמא הם הנגרמים מחוסר היציבות, או שמא שלובות הן אחת אל אחותה.

נתייעצתי בכל הנ"ל רבות עם אחד מרבני ישיבתי במשך כשנתיים, אשר דחק בי להפסיק לבקר את עצמי ללא הרף (ולטענתו אני מתקדם הרבה, והן אמת שבהסתכלות כללית ההתקדמות אצלי

מורגשת מאוד מ"מ חש אני שלפי כוחותיי יכול אני להגיע ליותר מכך, וכן לדעת להתענג בעצם החיים, וכן תמך בי רבות בענייני הקדושה הנ"ל. לראשונה לפי כמה שבועות נצנצה בי ההכרה וההרגשה בתענוג הקיים בעצם החיים גם בלי קשר להוספת הגדלות ושיעור הקומה. אולם עקב כך נחלשה בי התשוקה ולכלל תענוג בעבודת ה' עדיין לא באתי, ונמצאתי קרח מכאן ומכאן. וכל ימי סבל עצבות ומרירות וחוסר תנועה ביחס לטבעי הסוער.

ועל כן באתי להתחנן על עמי ונפשי בשאלתי למען יורה לי רבינו דרך ישרה (אפילו ארוכה וקשה):

א. לקבל תענוג בעבודת ה'. כבר היום קיים בי תענוג זה אבל בבחינה מועטת ולזמן קצר ובשעתא דיצר הרע לית דמידכר ליצר טוב.

ב. יציבות מינמלית בעבודת ה'.

ג. האם התשוקה שקיימת בתוכי אמת היא או שמא דמיון.

ד. הדרך לקבל תענוג בעצם החיים ושלא יחליש את התשוקה.

ה. דרך לגבור על היצר בענייני הקדושה הנ"ל (יש לי התמודדות בזה כבר למעלה מארבע שנים ולא התייאשתי).

אשמח אם אקבל בזה תשובה מפורטת למרות שיודעני שביקשתי יותר מחצי המלכות אולם כיוון שעניינים אלו שלובים אלו באלו ומשפיעים השפעה ישירה ועקיפה אחד על השני חשתי לשאול כל זאת. ואם דרך העבודה האמיתית היא להשיב רק על חלק מן השאלות הנ"ל האמת אהובה יותר מכל.

נ.ב. כתבתי את שמי ופרטתי רבות מתהלכות נפשי כדי שאזכה אולי ברבות הימים לקבל תשובה לפי שורש נפשי הפרטית. תודה רבה.

תשובה:

יש דרך לקנות השגות, מדרגות, וכד'. ויש דרך להוציא את כוחותיי שחנני הבורא ית"ש, מן הכח לפועל. תשוקתך אמת, אבל יותר נוטה לדרך הראשונה. אם דורכים בדרך השניה, הכל יותר רגוע.

לצורך כך נצרך בירור מה הם כוחותיי? ונצרך הדרגה מה סדר הכוחות, ואזי ברור במה להשקיע יותר לעת עתה.

דרך זו נתבארה בספר "הכרה עצמית והעצמת הנפש".

ואזי נצרך רצוא ושוב בין תענוג בעצם הקיום, לבין תנועה להוציא כוחותיי מן הכח לפועל. זה צורת חיים נכונה ופנימית.

נצרך שינוי תפיסה, ושינוי דרך מעשית, זהו "הכלל".

מתוך ליבון ובירור סדר כוחות נפשך, יהא נצרך אולי תשובות נוספות, אולם תחילה נצרך הנ"ל.

בצנין פשיטות

י"א תמוז התשפ"א (13194#)

שאלה:

- (א) מה החילוק בין פשיטות לאמונה פשוטה? שהרב אמר שיש ג' דרכים ללחום על טומאה של שער הנו"ן באחרית הימים, או ע"י פשיטות ותמימות, או ע"י הרכבה דקדושה, או ע"י אמונה פשוטה באין עוד מלבדו, ומזה משמע שיש פשיטות ויש אמונה פשוטה וא"כ מה החילוק ביניהם.
- (ב) מהו המקור הראשון להמושג של פשיטות?
- (ג) האם פשיטות הוא להשתמש בכח אור א"ס פשוט קודם הצמצום?
- (ד) האם פשיטות היינו להיות מופשט מחיזו דהאי עלמא, או הכוונה להתפשטות הגוף? דבין כך ובין כך אלו הם דרגות גבוהות מאד וא"כ איך אפשר לכל אדם להשתמש בכוחות אלו כדי להיות מוכן להגאולה.
- (ה) האם ע"י ריבוי מחשבה במושג של פשיטות יש חשש של התגברות הלב על השכל שיכול לטשטש המוח אם אינו באיזון, או שאין חשש הנ"ל כיון שפשיטות הוא כח כללות הכל של קדושה (כנראה) וא"כ יש בו את הכל, כלומר שאם משתמשים בכח הזו אז לא שייך להיות לא מאוזן בכל הזו כיון שכל מהותו הוא כללות הכל בקדושה וא"כ יש בו את הכל, גם יש מעלת האיזון.
- (ו) וכן יש לשאול בדומה להנ"ל שאם א' מרגיש רפיון בלימוד התורה שלו ויש לו עצלות ביגיעת התורה, האם ע"י כח הפשיטות בלבד יכול לחזק את לימודו, או שצריך לעמול בתורה להדיא כדי להגיע לתורה ואינו יכול להגיע להצלחה בתורה בלי עמל בו. כמובן שע"י אמונה בלבד אינו יכול להצליח בתורה כיון וצריך לעמול בתורה, אבל אפשר שכח הפשיטות שהוא כח כללי ועל ידו אפשר להגיע לכל, גם להצלחה בתורה בלי עמל להדיא בו. האם זה נכון?
- (ז) ברצוני להבין יותר ג"כ מהי הרכבה דקדושה. ההבנה שלי שהרב מבאר כל ההרכבה דקדושה ברוב השיעורים, וספרי בלבבי עוסקים ביותר בפשיטות. האם זה נכון?
- (ח) וגם באין עוד מלבדו יש אין עוד מלבדו דלא כפשוטו וגם יש אין עוד מלבדו כפשוטו, שהוא באמת תלוי בשני המבטים של א"ס קודם הצמצום ואחר הצמצום, והמבט של מצידנו ומצידו ית', והרב אמר שיש להכין להגאולה דייקא ע"י אין עוד מלבדו כפשוטו, שהוא באמת א"ס קודם הצמצום. למה אינו מספיק להכין להגאולה ע"י אין עוד מלבדו דלא כפשוטו (רצוא ושב בין אין עוד מלבדו לתפיסת נבראים) ולמה צריך דוקא התפיסה של אין עוד מלבדו כפשוטו?
- (ט) האם מדת ה"פשוטות", כלומר מדה שמצינו בגדולים מסויימים שהיו נוהגים במדת הפשטות (באבחנות שונות) הוא אותו דבר של "פשיטות"?
- (י) דרגת פשט בתורה הוא ההיפוך לרזין דרזין שהוא נקרא "מופשט", וא"כ למה שני דרגות הפכיים אלו בתורה יש להם אותו שורש של לשון "פשט" (יא) האם "פשט פשט" בתורה הוא לעולם הפשט, או ששייך שמה שקוראים "פשט פשט" הוא באמת תפיסה של קטנות שאינו מודע לעולם הסוד של הדבר?

תשובה:

א. פשטות הוא כח עצמי, כח בלתי מורכב כלל. וכאשר מצורף לאמונה זו אמונה פשוטה בערכין. והשורש אור א"ס פשוט. ולתתא זהו פשיטות בערכין.

ב. כנ"ל, אור א"ס פשוט. כלשון העץ חיים, שער א', ענף ב', אור עליון "פשוט".

ג. זהו השורש, כנ"ל.

ד. שורש פשיטות מוחלטת בלתי הרכבה כלל, ושורשו אור א"ס כנ"ל. ולתתא בכל מדרגה ומדרגה הפשיטות בערכין לאותה מדרגה. ועל כל אחד לדבוק בפשיטות לפי ערכו.

ה. יש חשש גדול ולא מעט נפלו בכך, שעל ידי שדבוק בפשיטות בלי איזון, המוח, המחשבה נחלשו, ומכאן ואילך נעקרו באופן ניכר מלימוד התורה בעיון. ונצרך זהירות רבה בכך.

ו. כנ"ל אות ה', נצרך זהירות לשלב הפשיטות עם עמל המחשבה בעיון.

ז. כן. בפרט במערכת האנציקלופדיה, שבנויה לבאר את היקף כח ההרכבה בכל תיבה ותיבה בלשון הקודש.

ח. נצרך פשיטות מוחלטת כי זהו מהות הארת משיח, משיח לפי תומו, פשיטות. ועל כל אחד לדבוק בכך לפי ערכו, ומן שמיא ישלימו החלק שלא השיג, אם עמל כראוי.

ט. לא. אולם פשטות שורשה בפשיטות.

י. כי הפשט, נוטה לפשוט, בחיצוניות, ושורשו בפשוט בעצם העליון, בלתי מורכב.

יא. הוא קטנות בערך לרמז, דרוש, סוד. והשלמות, פרד"ס יחדיו, גדלות וקטנות יחד, ואזי נעשה פנים חדשות אף לפשט.

עמל גמ' לעומת לימוד פנימיות וחסידות

י"א תמוז התשפ"א (13193#)

שאלה:

א) כמובן שאין לברוח מעמל הגמ' ללמוד קבלה, אבל מהי אם האדם לומד גמ' כל היום ואינו מוצא סיפוקו וגם הוא מתעצל מעמילות ועל כן הוא בורח מעמל הגמ' לספרי חסידות שבו מרגיש קשר יותר להרבש"ע ואינו צריך לעמול כ"כ, שם נדרשת עמל הלב אבל לא עמל המוח. וכבר קיבל כוחות העמל בלימוד וא"כ הוא כבר בונה מוחו בלימוד התורה. האם הוא עושה דבר לא נכון. ואע"פ שיש לטעון שהוא לא הגיע לחלקו בגמ' למה אין לטעון להיפוך שלא הגיע לחלקו בגמ' מחמת שזה לא היה חלקו אלא חלקו היה יותר בקבלה ובחסידות. וכן יש שורשי נשמות של יושר ועיגולים ורק בצד היושר יש עמל אבל מצד העיגולים אין עמל וא"כ מי ששורשו יותר בעיגולים למה אין לא לברוח ללמוד חסידות אם זהו חלקו כיון שאינו רוצה עמל המוח עכשיו כיון שזה רק מפריע נפשו. ובאמת כתב ר' וולבה זצ"ל בעלי שור (ח"א) ש"יש שחלקם בתורה, וביניהם יש שחלקם בגמרא, בעיון או בבקיאות, או בלימוד חומש, ויש שחלקם במוסר, ויש שחלקם בחסד ויש שחלקם בתפילה, ואין לזלזל בשום אדם, כל א' יש לו את חלקו. ו"א"כ מי שיש לו יותר גילוי של לב והוא נמשך יותר לתיקון המידות ולקרבת ה' (וגם יש לו רצון לידע את התורה וגם יש לו רצון לעמול בתורה, אבל הוא רואה זאת כטפל לביקוש לקרבת ה') וא"כ למה כל אדם שבורח מעמל הגמ' ללמוד קבלה או חסידות הוא טועה. (ב) ומהו באופן שהאדם שומע לשיעורים ולומד ספרים על נושא עולם הפנימי והוא חושש שאם הוא הולך בדרך הזו הוא יתרפה מעמל הגמ', כיון שאינו יכול לרכז על לימוד הגמ' מאחר שהוא תמיד חושב על מצב העולם הפנימי שלו ועל איך שהוא

צריך לאזן את נפשו ולהגיע לשלימותו כו', האם באופן הנ"ל יש לו לחדול משמיעת שיעורים ולימוד ספרים בנושא עולם הפנימי.

תשובה:

א. לכל אדם חלקו באורייתא, חלקו הפרטי בחלק פרטי תורה. ומשם עיקר יניקת חיותו. ולשם כך נצרך בירור עמוק בכוחות הנפש מהו חלקו.

אולם פעמים רבות, האדם בורח מחלק אחד בתורה לחלק אחר, כי כך נח ונעים עבורו. כגון אלו שבורחים מהמוסר ללימוד גמ', על דרך כלל אין זה נובע מכך שאין חלקם במוסר, כמ"ש הגר"א שבמקום שיש תורה בשלמות אין צורך במוסר, וכמ"ש חז"ל שבמקום שאיכא חמרא לא בעי אסותא, אלא זה נובע מבריחה.

ולכך נצרך בירור עמוק מאוד ונקי מהו חלקו, וזו עבודה קשה שבמקדש, נעלה ונסתרת מרוב בני האדם. כי רובם נמשכים אחר מה שהורגלו, או אחר מה שנח להם, ומעטים מאוד מחוברים לחלקם באורייתא.

ב. שיחשוב הרבה על איזון פנימי בין לימוד הגמ' ללימוד קבלה וחסידות. חלק מן עולמו הפנימי ושלמותו הוא לימוד הגמ'.

נפש בהמית

ו' תמוז התשפ"א (13073#)

שאלה:

שלום לרב,

כולם בחסידות מדברים על אותה נפש בהמית שעושה לנו את כל הבעיות, השאלה האם כשאנו מדברים על נפש בהמית הכוונה לתדמית העצמית שלנו?

*האם שורשה של הנפש הבהמית הוא טוב כפי שאומרים שגם השחור נוצר מלבן?

*האם היא תהיה איתנו גם באלף השישי או שהיא תתאחד עם הנפש האלוקית (בדרך של השוואת הצורה עד אז?)

תשובה:

נפש בהמית, מהותה נפש מתאוה, כמ"ש הרבינו בחיי (בראשית, ב, ז) וז"ל, הכח המתאוה לבעלי נפש הבהמית, עכ"ל. עיין זהר חדש (ט, ע"א).

ומצד התגלותה לתתא, תאוה חומרית, וכמ"ש הכתב והקבלה (ויקרא, טז, כט) וז"ל, תאוות נפש הבהמית משתוקקות תמיד למלא תאותם בבעילות ומאכלות אסורות וכדו', עכ"ל. וזהו כאשר הנפש הבהמית מצורפת לקליפה - לג' קליפות הטמאות, אזי היא מתאוה לדבר איסור. אולם כאשר עומדת כשלעצמה, תאותה לעצם החומריות, כמ"ש שם (דברים, יד, טו) וז"ל, תאות נפש הבהמית המשתוקקת לדברים ארציים הפחותים, עכ"ל.

ובדקות יותר מתגלה בנפש הבהמית שורש המידות רעות, כמ"ש הגר"א (משלי, יד, א) וז"ל, נפש הבהמיות כשעושה מעשיה שהוא התאוני והכעסני, עכ"ל. ועיין שערי קדושה (ח"ג, שער ד'). והבן שבדקות הנפש הבהמית, נפש חיה, כוללת בקרבה את הנפש הדוממת ואת הנפש הצומחת ודו"ק. ומצד כך יש נפש הבהמית, ורוח בהמית, כמ"ש בלקוטי תורה (כי תשא), וכמ"ש הגר"א (שם, כד, יג). ועיין עץ חיים (שער נ, פ"ז) וכמ"ש ורוח הבהמה היורדת למטה.

ובכללות כל כח נפש הבהמית הנקרא כח הגוף, כמ"ש בבן יהוידע (סנהדרין, צא, ע"ב) וז"ל, נפש הבהמית שנקראת בדברי רבינו האריז"ל כח הגוף, ולזה קורא אותה כאן בתלמוד בשם גוף, עכ"ל. ועיין פרדס רימונים (שער לא, פ"ט). ועץ חיים (שער מט, פ"ג, ושער נ', פ"ב, ופ"ז, ופ"ט, ופ"י).

אולם בפרטות אף בנפש בהמית יש מדע, כמ"ש בפירוש המיוחס לר' סעדיה גאון (ספ"י, פ"א) וז"ל, עולם המדע הוא נפש הבהמית, כבהמה המכרת את קונה, עכ"ל. בבחינת ידע שור קונהו וחמור אבוס בעליו, ובבחינת הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. ודעת זו שורשה בעץ הדעת, טוב ורע, כמ"ש הגר"א (ספד"צ, פ"ד) וז"ל, נגזר עליו (אדה"ר) מיתה באכילתו מעץ הדעת טו"ר, והוא התמשכו בתר נפש הבהמית שהוא נפש חיה, וכו', והוא נפש הבהמית שהיא נמשכת אחר היצה"ר, עכ"ל. ומתולדת החטא שהאדם מזהה את עצמו כנפש בהמית, אולם זה רק תולדת החטא. וזה מה שנתבאר בתניא. אולם קודם החטא עיקר התדמית העצמית של האדם נפש אלוקית. וכמ"ש בזוה"ק (בראשית, עט, ע"ב) נפש בהמית דא נפש מסטרא דיצה"ר. וז"ל הרמ"ז (ויקרא) נפש הבהמית של האדם מתדבקת בנפש הבהמה והיא בנפש דנוגה ומחטיאה את נפש העיקרית של האדם, וכו', שהנפש הבהמה הטהורה היא מחלק הטוב שבקליפת נוגה מצד החיצונית, ונפש הבהמית של האדם הוא מן הפנימיות, ובתוכה מתלבשת נפש עיקרית של אדם שהיא נפש דאופנים מסוד קדושה שבעשיה, עכ"ל. ועיין נהר שלום (דף כה, ע"א).

אולם אצל אומות העולם נפש הבהמית מן הרע - ג' קליפות הטמאות, וכמ"ש בספר הליקוטים (בשלח, פרק יח) וז"ל, והנה תדע נפש הבהמית שבאדם מהו, והוא יצה"ט ויצה"ר, ונשמות הגוים מג' קליפות, רוח ענן ואש, כולם רע, וכן בהמות וחיות ועופות טמאות, אך נפש הבהמית שבישראל, ונפש הבהמית וחיות טהורות, כולם מנוגה, עכ"ל. ועיין מבוא שערים (ש"ו, ח"ב, פ"ו, שער הקליפות) וז"ל, וענין המיתה הוא כי היצה"ר והשד הנזכרים הוא הזוהמא שהטיל בה הנחש, שהוא הנפש הבהמית של היסודות תתאין הנקרא עפר, "וע"י המיתה מתעכלים גולם וצורה שהם נפש בהמית", ונשאר גוף אדה"ר הזך כמו קודם שחטא שהיה מעפר העליון ויסודות עילאין וצורתם שהוא הנפש חיה הראשונה מקודם החטא, "וגם נשאר ממה שנזדכך אז מד' יסודות עצמן תתאין בגולמם וצורתם, והוברר הטוב שבהם, וכו', ויתחבר עם הטוב של הקדושה."

ונפש הבהמית העליונה שורשה בחיות ובהמות שבכסא. עיין אמת ליעקב (מערכת עץ חיים, אות ג, אות לט). ועל שם כן נקרא בהמית.

המשך לשאלת: 'ג' עומקים בבריאה'

כ"ד סיון התשפ"א (12912#)

שאלה:

לכבוד מו"ר שליט"א,

שאלתי את הרב האם נכון להגדיר שישנם ג' בחינות שורשיות: קיום חיות ולבוש, והרב הראה לי טעותי, וזיכני בידיעות חדשות (בשבילי), שבאמת בין החיות ללבוש יש בחינה נוספת של 'גוף', והלבוש עצמו נחלק לבי': לבוש, והיכל. ובלשון האריז"ל הקיום נקרא 'שורש' - יחידה. והחיות - 'נשמה' - חיה. גוף - נשמה. והרוח והנפש, לבושים, והלבוש נחלק לשנים, לבוש והיכל, שאף ההיכל מעין לבוש הוא.

ומכיוון שלא הביישן למד, ואני צמא מאד לבהירות בדברים שורשיים אלו, שבהירות בהם זו בהירות בכל התורה הפנימית כולה, ובעיקר היא נותנת בהירות עצומה באופן עבודת הנפש, רציתי להעלות כאן כמה עניינים שנתבהרו לי, לבקש אולי הרב מוכן להדריך אותנו, האם הדברים נכונים ומדויקים.

א. עיקר ההגדרה שרציתי לומר שיש קיום חיות ולבוש, התפתחה אצלי מה'בשרי אחזה' הפשוט, שאנו יודעים (פי שהרב הרחיב בדע את עצמך ועוד) שגופינו הוא לבוש לנשמה שהיא עצם האני, והרוח המחברת ביניהם זה מה שנקרא 'חיים', וכשהרוח יוצאת גוף האדם מת, כי הוא לבוש ללא פנים של 'חיות' - חיבור לקיום. וכשרציתי ליישב לעצמי מדוע במק"א הרב מגדיר את היחידה עצם הקיום, חשבתי ליישב שיש 'פנימי' ויש 'מקיף', ובכ"א יש את ג' הבחינות הנ"ל. (והנשמה עצמה היא 'לבוש', והלבוש עצמו מתחלק לג' הבחינות של קיום הלבוש חיותו ולבושו) ומכאן הלכתי והתבוננתי לראות הרבה סוגיות במבט זה כמו שהרחבתי בשאלה הקודמת. (ומחילה על כך שהרחבה כנראה הייתה יתר על המידה, ומחילה על כל ההטחה שאני מטריח את הרב, עצם זה שהרב בכלל מתייחס לכל השאלות שלנו, זה חסד של אמת).

אולם עתה שהרב הראה לי מדברי האריז"ל, שבאמת ההגדרה השורשית של נשמה, רוח ונפש, זה - "גוף, לבוש, היכל", אני מנסה להבין את הדברים, ולמה טעיתי.

וחשבתי שבאמת נכון הדבר, שלאחר חטא אדם הראשון, אנחנו תופסים את הרוח כ'חיות', ואת הקיום הבלתי מוגדר והנעלם כנשמה. וזה המבט של העולם הזה הנפול. אולם דברי האריז"ל מגלים לנו את המבט האמיתי, כפי שהיה לפני נפילת חטא אדם הראשון, שאז תפס בדיוק כמו שאנחנו מרגישים בגוף - כך תפס בנשמה! שהקיום זה היחידה, החיות זה החיה, והנשמה זה הגוף.

ב. ואם הנ"ל נכון, האם אפשר לפרש לפי"ז את עומק תולדת החטא שהתביישו והיו צריכים בגדים, כך:

דהנה הרוח זה סוד הבחירה, ועומק חטא אדה"ר שבחר בבחירה, ועומק ענין 'נהמא דכיסופא' התחדש בחטא, שאז התחדש ענין העמל (וכמו שהרב ביאר ב'בלבבי' תורת הרמז, ובשיעורים על דרך ה' ועוד).

ואם אנחנו מגדירים שהרוח זה 'לבוש', הדברים מאירים בבהירות עצומה, כי זה גופא חטאו, שהתחיל לזהות את 'חיות' במקום ב'חיה' ב'רוח', ולא רצה לילך ערום - רק בגופו - דהיינו בנשמתו, ללא הלבוש - דהיינו הרוח.

ג. בהתחלה נתקשיתי בדבר, מדוע לא נגדיר שגם הגוף הוא סוג של לבוש? שהרי החיות מתלבשת בגוף! מה גדר ההבדל בין לבוש לגוף?
ושוב נתבוננתי, שיש הבדל עצום ביניהם, שהרי בגוף מתחדש ענין ה'צורה', ובנין וסדר הדברים! והלבוש אינו מחדש צורה אלא מלבישה.

והבנתי שעצם זה שעד היום הבנתי שהנשמה היא סתם 'קיום' ללא צורה של תפיסת 'גוף', זה עצמו מה שמנע ממני באמת להרגיש שהנשמה זה אני! כי האדם באופן טבעי תופס 'צורות' ולכן האני של הגוף יש לו צורה וקל להרגישה, והאני של הנשמה, אם זה לא באופן של צורה, איך ירגיש אותה? (אם לא שאור היחידה מאיר בו, שאז תופס את האני כקיום בלתי מצטייר).
אבל לאחר שהרב ביאר לי, שהנשמה זה בחינת גוף, הבנתי שהנשמה זה צורה בדיוק כמו הצורה של הגוף עם תרי"ג איברים, אלא שזו צורת 'בנין רוחני' ולא גשמי. (ולפ"ז נתבאר לי עוד הרבה דברים ששמעתי בעבר מהרב, ואינני רוצה להטריח ולהאריך יתר על המידה).
ד. הגדרת הרוח כלבוש צריך תלמוד, כיצד מהות הלבוש קשורה למהות הרוח? ואולי הלבוש זה הדבר היחיד באדם שיש בו תנועה ושינוי מוחשיים. "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים", וזה כל ענין הרצון בפנימיות, וכמו שהרב מלמד אותנו הרבה, שיהודי צריך לדעת להפשיט את הרצון ולהלבישו ע"פ רצון ה'!

אם הרב יכול להביע דעתו הרחבה, על כל מה שכתבתי,
תודה רבה מעומק הלב!!!

תשובה:

א. נכון מאוד. ויתר על כן אילו היה אוכל מעץ החיים וחי לעולם מדרגת עוה"ג, כן היה הערך הנכון. ובשעת בחירתו מדרגתו הייתה כמו שכתבת. אולם כאשר חטא, עתה נפל שקיומו הוא הרוח, וחיותו הנפש האלוקית, והלבוש נפש בהמית.

ב. כנ"ל אות א'. עתה כוחו והיותו בחירה, כמ"ש הגר"א, שהאני זה רוח - כח הבוחר, וכמו שהובא בפתחי שערים. ואת החיות מקבל מן הנפש, "וחיתה נפשי". ועל דרך כלל אינו מקבל חיות מנפש אלוקית, צמאה "נפשי" לאלקים, אלא בלבוש של "נפש בהמית", ולכך רוב ככל חיות בני האדם, מן החומר שממנו נהנית הנפש הבהמית.

ג. נכון. הגוף הוא "כלי" ולא לבוש כפשוטו. ופעמים אף לבוש נקרא כלי בלשון חז"ל.

ד. הרצון הפשוט, "רצוננו לעשות רצונך", הוא ביחידה, וברוח מתגלה לבוש של רצונות לפי טבע מדותיו, כך רצונותיו. ועליו לזכך מידותיו ועי"ז את רצונותיו, שירצו רק את הרצון העליון, רצונו ית"ש.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571